

บทที่ 2

วรรณกรรมปริทัศน์

ตั้งแต่อดีตการขยายตัวของธนาคารพาณิชย์ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และปริมาณการค้าระหว่างประเทศ ดังจะสังเกตได้ว่าในระยะหลังได้มีการก่อตั้งธนาคารพาณิชย์เพิ่มจำนวนมากขึ้น เพื่อรองรับกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ส่วนการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ประชากรทั่วไปมักจะเข้าใจว่าระบบธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทยมีลักษณะของการผูกขาด ทั้งนี้เพราะเหตุว่ารัฐบาลมักจะไม่อนุญาตให้มีการตั้งธนาคารพาณิชย์แห่งใหม่ แต่จะยอมให้ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการกีดกันมิให้ผู้ประกอบการรายใหม่ตั้งธนาคารพาณิชย์เข้ามาแข่งขัน แต่ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการเดิม สามารถขยายกิจการสาขาได้ทั่วทั้งประเทศ ส่วนสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะถูกจำกัดให้มีสาขาเดียว ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจจะเลือกอยู่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร การเปิดสาขาธนาคารต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นไปโดยการถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน กล่าวคือรัฐบาลยอมให้เปิดสาขาในประเทศไทยเป็นการแลกเปลี่ยนที่ประเทศนั้นยอมให้ธนาคารพาณิชย์ไทยเปิดสาขาในประเทศนั้น กล่าวโดยสรุประบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีลักษณะเป็นการผูกขาดโดยกลุ่มธนาคารที่ตั้งอยู่เดิมเพราะรัฐบาลจำกัดการตั้งธนาคารรายใหม่ ปรากฏว่าตั้งแต่ปี 2500-2537 มีธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งขึ้นใหม่เพียง 2 แห่งเท่านั้นคือ ธนาคารทหารไทย ซึ่งตั้งขึ้น ในปี พ.ศ.2500 และธนาคารเอเชียทรัสต์ ตั้งในปี พ.ศ.2508 นอกจากนั้นเป็นธนาคารที่มีอยู่เดิม บางแห่งเปลี่ยนผู้บริหารและบางแห่งควบกิจการเข้าด้วยกัน เช่น ธนาคารกรุงไทยเกิดจากการควบกิจการกันระหว่างธนาคารเกษตรและธนาคารมณฑล ในปี พ.ศ.2509 โดยมีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

¹ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรมวิวัฒนาการของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าระบบธนาคารพาณิชย์ไทยจะมีลักษณะผูกขาดก็ตามแต่ภายในกรอบของระบบก็มีการแข่งขันกันมากพอสมควร โดยเฉพาะการแข่งขันในการตั้งสาขาเพื่อระดมเงินออมและขยายกิจการของธนาคาร การแข่งขันกันระหว่างธนาคารเริ่มมีความเข้มข้นมากขึ้น เมื่อระบบการเงินมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น เช่น การนำเอาเครื่องสมองกลหรือ คอมพิวเตอร์, ระบบการฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ(ATM)เข้ามาใช้ในระบบธนาคารและการเลือกทำเลที่ตั้ง ในการไปเปิดให้บริการสาขาใหม่ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงจะศึกษาถึงการกระจายสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย

ตาราง 2.1 : จำนวนสาขานาการพาณิชย์ทั่วประเทศตั้งแต่ปี พศ. 2527-2537

ปี พศ.	จำนวนสาขานาการพาณิชย์
2527	1,769
2528	1,836
2529	1,921
2530	2,016
2531	2,078
2532	2,144
2533	2,374
2534	2,591
2535	2,771
2536	2,963
2537	3,209

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์และการกระจายการให้บริการนี้เป็นการศึกษาถึงการกระจายสาขาของธนาคารพาณิชย์ทั่วทั้งประเทศไทย โดยในการศึกษานี้มีประเด็นที่ทำการศึกษาอยู่ 3 ประเด็น คือ ประเด็นด้านการบริการที่เข้าถึงของธนาคาร ประเด็นการเปิดสาขานาการพาณิชย์ในทุกอำเภอในทุกจังหวัดว่าครบหรือไม่ และประเด็นการเปิดสาขานาการพาณิชย์ระดับอำเภอทั่วประเทศ โดยประเด็นทั้ง 3 นี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน

กัน คือต้องการศึกษาถึงการกระจายสาขาของธนาคารพาณิชย์ทั่วทั้งประเทศไทย ซึ่งการที่ธนาคารพาณิชย์จะไปจัดตั้งสาขาที่ใดนั้นธนาคารพาณิชย์ต้องพิจารณาถึงผลตอบแทนที่ธนาคารจะได้เป็นหลัก นอกจากนี้แล้วธนาคารพาณิชย์ยังต้องพิจารณาปัจจัยอื่นควบคู่ไปด้วย เช่น รายได้เฉลี่ยของประชากร, ขนาดพื้นที่ต่อจำนวนประชากร, ปริมาณยอดเงินฝากของประชากรในพื้นที่, เปอร์เซนต์รายได้ที่มาจากภาคเกษตรกรรมในพื้นที่ และ เปอร์เซนต์ของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้ธนาคารไม่ขาดทุนในการประกอบกิจการในพื้นที่นั้นๆ

ดังนั้นจึงมีการสำรวจและวิเคราะห์จากงานวิจัยต่างๆ ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกำไรหรือผลตอบแทนของการจัดตั้งสาขานักพาณิชย์ ซึ่งสามารถแยกออกเป็นปัจจัยต่างๆ ได้ดังนี้

1. รายได้เฉลี่ยของประชากร-การที่ธนาคารพาณิชย์จะไปทำการจัดตั้งสาขาในพื้นที่ใดนั้น สิ่งหนึ่งที่ธนาคารจะต้องนำมาพิจารณาด้วยก็คือ รายได้เฉลี่ยของประชากรในพื้นที่นั้น เพราะว่าการที่ธนาคารจะลงทุนจัดตั้งสาขาใหม่ขึ้นธนาคารก็ย่อมที่จะต้องการกำไรที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ ซึ่งหากพื้นที่ใดประชากรในพื้นที่มี รายได้เฉลี่ยต่อประชากรสูง ก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรในพื้นที่นั้น ดังนั้นธนาคารจึงสามารถทำกำไรจากการลงทุนเปิดสาขาในพื้นที่นี้ได้ ดังเช่นการศึกษาของ² P.Doyle and I.Fenwick [1981] กล่าวว่าการที่ธนาคารจะไปเปิดสาขาที่ใดนั้นธนาคารมีความประสงค์ที่จะทำกำไรจากการตั้งสาขา ซึ่งทางธนาคารจะมุ่งหวังไปที่การทำยอดจำนวนบัญชีจากลูกค้า โดยในการศึกษาของท่านทั้ง 2 นี้ได้จับพื้นที่รอบๆสาขานักพาณิชย์ที่จะจัดตั้งใหม่ในรัศมี 2 ไมล์ ในการศึกษาและสรุปเกี่ยวกับปัจจัย รายได้เฉลี่ยต่อประชากรพบว่า ถ้ารายได้เฉลี่ยต่อประชากรสูงธนาคารก็สามารถทำกำไรได้มาก นอกจากนี้ท่านทั้ง 2 ได้ใช้ประชากรที่มีงานทำในรัศมี 2 ไมล์ รอบๆสถานที่ตั้งธนาคารเป็นตัวแทนในการวิเคราะห์รายได้เฉลี่ยต่อประชากรในพื้นที่ และพบว่าประชากรที่มีงานทำส่วนหนึ่งจะเป็นลูกค้าโดย

² P.Doyle and I. Fenwick, "A Model for Evaluating Branch Location and Performance," Journal of Bank Research 12(Summer 1961): 90-95

ตรงที่ธนาคารจะหาได้ และถ้ารายได้ของพวกเขามีมากก็จะเป็นเหตุที่ทำให้จำนวนบัญชีใหม่มีจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้แล้ว³ Lola M.Olsen and J.Dennis Lord[1979] ได้ทำการศึกษา และมีความเห็นที่คล้ายกับ P.Doyle and I. Fenwick โดยที่ท่านทั้ง 2 จะให้ความสำคัญไปที่ยอดเงินฝากของธนาคาร โดยไปดูที่ระดับรายได้ของครอบครัวขนาดกลาง โดยที่รายได้ของครอบครัวขนาดกลางจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับยอดเงินฝากของธนาคาร หากรายได้ของครอบครัวขนาดกลางมากขึ้น ก็จะทำให้ยอดเงินฝากของธนาคารมากขึ้นด้วย และนอกจากนี้ยอดเงินฝากก็เป็นสิ่งที่ธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายต่าง ทำการแข่งขันกัน ซึ่งถ้าหากยอดเงินฝากของธนาคารสูงก็ย่อมหมายถึงธนาคารนั้นสามารถยืนหยัดอยู่ได้นอกไปจากนี้แล้ว⁴ Nopalak Rakthum[1984] ก็ได้ ผลสรุปเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยของประชากรว่ามีผลต่อการที่ธนาคารจะไปจัด ตั้งสาขา เพราะว่าการที่ธนาคารจะพัฒนาตนเองด้วยการขยายสาขาธนาคารย่อมจะต้องพิจารณาถึงรายได้เฉลี่ยของประชากรในพื้นที่ที่จะไปตั้งสาขา เพื่อที่ธนาคารจะเข้าหาลูกค้าได้สะดวกมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากนี้ Douglas D. Evanoff [1988] ศึกษาถึงการให้บริการที่เข้าถึงของสาขานักการ โดยที่ท่านศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรเป็นปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการให้บริการที่เข้าถึงของสาขานักการ ซึ่งท่านได้ใช้จำนวนสาขานักการพาณิชย์ต่อจำนวนประชากรเป็นตัวแทนของการให้บริการที่เข้าถึงของสาขานักการดังนั้น หากรายได้เฉลี่ยของประชากรสูงขึ้น ธนาคารก็จะเปิดสาขาให้บริการมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้การให้บริการ ที่เข้าถึงของธนาคารพาณิชย์เข้าถึงประชากรได้มากขึ้น

³ Lola M. Olsen, and J. Dennis Lord, "Market Area Characteristics and Branch Bank performance," *Journal of Bank Research* 10(Summer 1979): 102-110.

⁴ Nopalak Rakthum, *The Development of Branch Banking in Thailand* (Bangkok:Thammasat University 1984).

⁵ Douglas D. Evanoff "Branch Banking and Service Accessibility," *Journal of Money , Credit and Banking* 20 (May 1988) 191-201

และนอกเหนือไปจากนี้แล้ว ⁶ รายงานของธนาคารเอเชีย จำกัด(มหาชน) (2539) ได้ทำการสรุปถึงการที่ธนาคารจะไปเปิดสาขาแห่งใหม่ว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทางธนาคารจะนำมาพิจารณาประกอบด้วยก็คือ รายได้เฉลี่ยของประชากรในจังหวัดนั้น

2. ขนาดพื้นที่ต่อจำนวนประชากร ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ธนาคารพาณิชย์ต้องใช้ในการพิจารณาการจัดตั้งเปิดสาขานาธนาคารใหม่ เพราะว่าขนาดพื้นที่ต่อจำนวนประชากร จะเป็นสิ่งที่จะทำให้ทราบถึงความสามารถในการกระจายรายได้ของประชากร, ความสามารถของธนาคารในการให้บริการที่เข้าถึงประชากรในพื้นที่นั้น ดังนั้นธนาคารจึงต้องนำปัจจัยด้านนี้พิจารณาประกอบด้วย ⁷P.Doyle and I.Fenwick [1981] ได้ศึกษาถึงลักษณะพื้นที่ที่จะทำการจัดตั้งสาขานาธนาคาร โดยที่สิ่งที่สำคัญของการเปิดสาขาใหม่ก็คือการทำยอดบัญชีเงินฝากให้มีจำนวนมาก เพื่อที่จะได้แข่งขันกับธนาคารอื่นที่อยู่ในพื้นที่นั้นได้ ซึ่งจำนวนประชากรต่อพื้นที่ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ท่านทั้ง 2 ให้ความสนใจใช้ประกอบในการศึกษา โดยที่เน้นถึงจำนวนประชากรและการกระจายการใช้จ่ายของประชากรในพื้นที่ ดังนั้นหาก ขนาดพื้นที่ต่อจำนวนประชากรสูงก็แสดงว่าจะเกิดการ กระจายการใช้จ่ายจากประชากรหนึ่งไปสู่อีกประชากรหนึ่งได้น้อยครั้ง ซึ่งจะทำให้การให้บริการที่เข้าถึงประชากรของสาขานาธนาคารน้อยลงไปด้วย นอกเหนือแล้ว ⁸ ธนาคารเอเชีย จำกัด(มหาชน) (2539) ได้นำขนาดพื้นที่ต่อประชากรเข้ามาพิจารณาในการจัดตั้งเปิดให้บริการสาขานาธนาคาร โดยทางธนาคาร จะพิจารณาถึงระดับการกระจายของประชากรในพื้นที่นั้นเพื่อจะได้กระจายการให้บริการแก่ประชากรและธุรกิจต่างๆที่มีการขยายตัวขึ้น เพื่อช่วยให้ธุรกิจในบริเวณนั้นมีความคล่องตัวสูงขึ้น

⁶ ธนาคารเอเชีย จำกัด(มหาชน), "รายงานการสำรวจเพื่อพิจารณาขออนุญาตเปิดสาขานาธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)", พฤษภาคม 2539

3. จำนวนสินเชื่อและยอดเงินฝาก-นอกไปจากปัจจัยทั้ง 2 ข้างต้นแล้ว การที่ธนาคารจะไปจัดตั้งเปิดสาขาใหม่ที่ใดนั้น ธนาคารจะพิจารณาปัจจัยทางด้านจำนวนสินเชื่อและยอดเงินฝากในพื้นที่นั้นประกอบด้วย เพราะว่าหน้าที่โดยตรงในการประกอบธุรกิจธนาคารนั้นคือ การรับฝากเงินจากประชากรหรือกลุ่มธุรกิจ เพื่อไปปล่อยสินเชื่อให้แก่ประชากรหรือกลุ่มธุรกิจอื่น เพื่อที่จะทำให้ธุรกิจกิจการของพวกเขาทั้งหลายเกิดสภาพคล่อง อันจะส่งผลทำให้ธุรกิจของเขาทั้งหลายเติบโตไปได้อย่างไม่สะดุด ²P.Doyle and I. Fenwick [1981] กล่าวว่า ในพื้นที่ที่มีสภาพคล่องตัวทางการเงินสาขาธนาคารที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นั้นจะได้ยอดเงินฝากที่มีปริมาณมาก ขณะเดียวกันพื้นที่ใดที่มีสภาพคล่องตัวน้อยประชากรในพื้นที่นั้นๆก็อาจต้องการสินเชื่อ ดังนั้นในการทำธุรกิจธนาคารจึงต้องมีการผสมผสานกันระหว่างยอดเงินฝากกับสินเชื่อเพื่อที่จะทำให้ธนาคารมีกำไรจากการให้บริการ ³Lola M. Olsen and J. Dennis Lord [1979] ได้กล่าวว่าการที่ธนาคารทำการแข่งขันในเรื่องสถานที่ตั้งสาขากันเนื่องจาก ธนาคารต้องการที่จะทำยอดเงินฝากและจำนวนสินเชื่อ จากสาขาธนาคารที่จะทำการจัดตั้งใหม่ให้มีปริมาณมาก เพื่อที่จะทำให้เกิดความมั่นคงและเกิดความเติบโตของธนาคาร นอกไปจากนี้แล้ว ⁴Nopalak Rakthum [1984] ได้ทำการศึกษาถึงการพัฒนาสาขาธนาคารในประเทศไทย และได้สรุปว่าสาขาธนาคารโดยมากจะเปิดและให้บริการอยู่ในกรุงเทพฯและธนบุรี จึงส่งผลทำให้ยอดเงินฝากและจำนวนสินเชื่อของเขตกรุงเทพฯและธนบุรีมีปริมาณที่มากกว่าจังหวัดอื่น นอกเหนือจากนี้แล้ว ⁵ธนาคารเอเชีย จำกัด(มหาชน) [2539] ได้สรุปถึงปัจจัยที่ทางธนาคารใช้พิจารณาในการขออนุญาตไปเปิดสาขาใหม่ต่อกระทรวงการคลังนั้น ปัจจัยหนึ่งที่ทางธนาคารนำมาพิจารณา ก็คือจำนวนสินเชื่อและยอดเงินฝากโดยที่หากจังหวัดใดมีจำนวนสินเชื่อและยอดเงินฝากอยู่ในปริมาณสูง ก็จะเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้ธนาคารเข้าไปทำการจัดตั้งเปิดให้บริการสาขาใหม่ขึ้น เพราะว่าธนาคารสามารถทำกำไรจากสาขาใหม่ที่ตั้งขึ้นได้ นอกเหนือไปจากนี้แล้ว ⁷Nalinee Homasawin[1984] กล่าวว่าพื้นที่ที่มี

⁷ Nalinee Homasawin, A Regional Analysis of Financial Structure in Thailand Growth and Distribution [1970-1982] (Bangkok:Thammasat University 1984)

จำนวนความต้องการสินเชื่อมากจะส่งผลทำให้ธนาคารต้องการไปเปิดสาขา เพื่อให้บริการ เพราะว่าการทำธุรกิจธนาคาร ธนาคารก็ต้องการทำกำไรให้มากที่สุด ดังนั้นธนาคารจึงจะพิจารณาถึงจำนวนสินเชื่อที่พื้นที่นั้นต้องการ และในการที่ธนาคารจะตัดสินใจไปเปิดสาขารุ่นใหม่ ในต่างจังหวัด ธนาคารจะต้องพิจารณาถึงยอดเงินฝากและจำนวนลูกค้าที่ต้องการสินเชื่อ เป็นสำคัญในการเปิดสาขาใหม่

- 4) ปัจจัยอื่นๆ ทางด้าน Socioeconomies:- นอกจากปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งสาขารุ่นพาณิชย์ข้างต้นนี้ แล้วยังมีปัจจัยที่มีผลต่อการไปเปิดสาขารุ่นต่างๆอีก เช่น ความเจริญของพื้นที่ที่ธนาคารจะไปตั้งสาขาโดยที่ธนาคารจะพิจารณาถึงระบบสาธารณูปโภคของพื้นที่นั้น กล่าวคือธนาคารจะพิจารณาถึงระบบไฟฟ้า, น้ำกิน น้ำใช้, ความใกล้ไกลจากจังหวัดถึงพื้นที่ที่จะตั้งสาขารุ่นพาณิชย์ และจะพิจารณาถึง จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลประกอบด้วย ²P. Doyle and I. Fenwick [1981] กล่าวว่าในการที่ธนาคารจะไปจัดตั้งสาขาใหม่นั้นก็เพื่อที่ธนาคารจะได้เป็นผู้นำและได้ครอบครองธุรกิจนี้ แต่ในการที่ธนาคารจะไปตั้งสาขาใหม่นั้นทางธนาคารจะคำนึงถึงการให้บริการที่ดีของสาขารุ่นเดิมด้วย ดังนั้นสิ่งที่ธนาคารจะต้องพิจารณาก็คือ ปัจจัยทางด้านบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว เพื่อที่จะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วแก่ลูกค้า นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยที่จะต้องนำมาพิจารณาอีกด้วยก็คืออายุของธนาคารที่ไปทำการเปิดสาขาเนื่องจากหากเป็นธนาคารที่เก่าแก่ก็จะทำให้ประชากรมีความคุ้นเคยซึ่งจะทำให้เกิดความไว้วางใจ แต่ถ้าหากเป็นธนาคารที่ตั้งขึ้นมาใหม่(ยี่ห่อ) อาจจะทำให้ประชากรในพื้นที่นั้นเกิดความลังเล แต่ทางแก้ของธนาคารที่ตั้งขึ้นมาใหม่ก็มีนั่นก็คือ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีจึงจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้

นอกจากนี้แล้ว ³Lola M. Olsen and J. Dennis Lord[1979] กล่าวว่า การที่ธนาคารจะไปเปิดสาขาใหม่ที่ใดนั้น ธนาคารจะต้องพิจารณาถึงการแข่งขันกับธนาคารที่เปิดทำการในพื้นที่นั้นก่อนด้วย เพื่อที่ทางธนาคารจะได้ไม่เสียเปรียบเมื่อไปทำการเปิดให้บริการ

นอกเหนือไปจากนี้แล้ว ‘Nopalak Rakthum[1984] ได้กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปเปิดสาขาธนาคารพาณิชย์ ปัจจัยหนึ่งก็คือระดับความเป็นเขตเมืองโดยที่ท่านได้ใช้สัดส่วนของประชากรในเขตเทศบาลต่อประชากรที่อยู่นอกเขตเทศบาลเป็นตัวแทนในการวัดนอกเหนือจากนี้แล้ว^๕ เอกจิต วงศ์ศุภชาติกุล[2526] กล่าวว่า การที่ธุรกิจต้องแย่งกันในเรื่องสถานที่ตั้งนั้น เป็นเพราะว่า ต้องการทรัพยากรที่หายากและเป็นที่ขาดแคลน เช่น ความสงบเงียบ , อากาศบริสุทธิ์ , น้ำกินน้ำใช้ที่มีใช้ตลอดไป หรือ บริการสาธารณสุขที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น นอกจากนี้แล้ว ในการเลือกสถานที่ตั้งนั้น ยังอาจจะดูที่ทรัพยากรแร่ต่างๆ อุปทานน้ำ , ภูมิอากาศ , ภูมิประเทศ , สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีบริการของรัฐบาล เช่น ไฟฟ้า และ ประปา อย่างพร้อมมูล ส่วนสิ่งที่มีความสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือ ถ้าสถานที่ตั้งตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางที่มีประชากรอยู่หนาแน่น จะทำให้ธุรกิจมีการติดต่อมากกว่า ที่ตั้งที่ห่างไกลจากผู้คน เพราะว่า ที่ตั้งที่อยู่ในเมืองนั้น มีประชากรสัญจรไปมามากกว่า ที่ตั้งที่ห่างไกลออกไป ดังนั้นจะส่งผลทำให้ธุรกิจมีคู่ทางมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าการทำธุรกิจธนาคาร ธนาคารก็ยอมที่จะสร้างกำไรจากการเปิดสาขา โดยที่ธนาคารจะใช้ปัจจัยที่กล่าวข้างต้นมาพิจารณาประกอบในการจัดตั้งสาขาใหม่ เพื่อที่จะทำให้ธนาคารได้กำไร

^๕ เอกจิต วงศ์ศุภชาติกุล . เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนา (กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิชรินทร์การพิมพ์ .2526)